

Veileder om tilbakekalling av godkjenning som skadedyrbekjemper

Innledning

Folkehelseinstituttet gir og tilbakekaller godkjenning som skadedyrbekjemper. Vilkåret for slik godkjenning er at vedkommende har nødvendig kunnskap om og praksis fra skadedyrbekjempelse. Godkjenningen skal tilbakekalles *«dersom vilkårene er bortfalt, eller skadedyrbekjemperen anses uskikket til å utøve virksomheten»*. Dette følger av forskrift om skadedyrbekjempelse (§ 4-2 jf. § 4-1). Denne veilederen omhandler regelverk og praksis om tilbakekall av godkjenning som nevnt.

Det er utarbeidet en egen veileder for kommunens tilsyn med skadedyrbekjempelser, som også omtaler tilsynsmyndighetens reaksjonsformer på avvik.

Ordningen med tilbakekall av godkjenning forutsetter at kommunal tilsynsmyndighet varsler Folkehelseinstituttet om forhold som de mener kan eller bør få konsekvenser for skadedyrbekjemperes godkjenning, og at de oversender all relevant dokumentasjon. Folkehelseinstituttet vil så vurdere tilbakekall av godkjenning.

Veilederen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Tilsynsmyndighet i kommunene, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Rapportering av avvik fra tilsynsmyndighet til Folkehelseinstituttet

I tilfeller der kommunene gjennom sitt tilsyn avdekker forhold som de mener kan eller bør få konsekvenser for skadedyrbekjemperes godkjenning, skal kommunen kontakte Folkehelseinstituttet, jf. merknader til forskrift om skadedyrbekjempelse § 4-2. Tilsynsmyndighet viderefremidler all relevant saksdokumentasjon til Folkehelseinstituttet. Dette vil bl.a. være protokoller fra skadedyrbekjemperen og tilsynsrapport. Opplysninger som gis i ettertid uten å være skriftlig verifiserbare vil kunne tillegges mindre eller liten vekt. Korrekt utfylte protokoller vil således være viktig for skadedyrbekjemperen for å dokumentere hvordan bekjempelsen er utført.

Reaksjoner fra Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet forvalter godkjenningsordningen for skadedyrbekjempere, og skal tilbakekalle godkjenninger dersom vilkårene er bortfalt eller skadedyrbekjemperen anses uskikket til å utøve virksomheten (jf. forskrift om skadedyrbekjempelse § 4-2).

Når Folkehelseinstituttet mottar henvendelse fra tilsynsmyndighet om avvik i forbindelse med en skadedyrbekjempelse, vurderer førstnevnte alvorligheten i situasjonen. Der det kan påvises at skadedyrbekjemperen har brutt gjeldende regler i lover og forskrifter, og har påført eller kunne påført mennesker og/eller miljø en økt risiko for skade, vil reaksjon bli vurdert. Grunnlaget for reaksjonene er dermed at det foreligger brudd på lover og forskrifter. Folkehelseinstituttet vil i en slik vurdering blant annet se hen til alvorlighetsgraden av det enkelte tilfelle (herunder helse- og miljørisikoen ved bruk av benyttet bekjempelsesmiddel), spesielle hensyn som bør tas på grunn av typen bekjempelsessted (barnehager, skoler, institusjoner for syke eller eldre etc.), bekjempelsesstedets tilliggende områder (f.eks. offentlige parker, lekeplasser, barnehager o.l.) og eventuelt manglende varsling av bekjempelsen. Godkjenning som skadedyrbekjemper kan tilbakekalles umiddelbart eller på kort varsel når saken tilsier det, etter omstendighetene f.eks. ved forgiftning, bekjempelser som har gitt overhengende fare for helse og miljø mv. Se også nedenfor om Folkehelseinstituttets saksbehandling.

Situasjoner som ansees som alvorlige avvik

Alvorlige avvik kan kvalifisere til tilbakekall av godkjenning som skadedyrbekjemper. Forskrift om skadedyrbekjempelse er sentral når det gjelder å sette rammene for hvordan skadedyrbekjempelser skal gjennomføres. For eksempel vil klare brudd på substitusjonsprinsippet, eller manglende nabovarsel i situasjoner der dette anses klart nødvendig, være eksempler på alvorlige avvik.

Saksbehandlingsregler

For Folkehelseinstituttets behandling av sakene om tilbakekall av godkjenning som skadedyrbekjemper gjelder forvaltningslovens regler, bl.a. kap. IV Om saksforberedelse ved enkeltvedtak og kap. V Om vedtaket. Dersom Folkehelseinstituttet mener at forskriftens vilkår for å tilbakekalle godkjenningen er oppfylt – altså at skadedyrbekjemperen anses uskikket til å utøve virksomheten mv. -, varsles skadedyrbekjemperen (eventuelt -firmaet) om dette etter reglene i forvaltningsloven § 16, som regel skriftlig i rekommandert brev. Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder, og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv. Skadedyrbekjemperen gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist. Eventuell uttalelse vil inngå som grunnlag for Folkehelseinstituttets vurdering av om godkjenningen bør tilbakekalles. Forhåndsvarsling kan unnlates bl.a. dersom dette ikke er praktisk mulig. Øyeblikkelig inngrep er f.eks. nødvendig for å hindre ulykke. I så fall vil Folkehelseinstituttet som regel fatte et foreløpig hastevedtak, som skadedyrbekjemperen gis anledning til å uttale seg om i ettertid, før eventuelt et mer varig vedtak fattes etter forvaltningslovens regler.

Folkehelseinstituttet skal påse at saken er forsvarlig utredet før vedtak treffes, jf. nærmere regler i forvaltningsloven § 17. Eventuelt vedtak om tilbakekall av godkjenning som

skadedyrbekjemper skal i utgangspunktet være skriftlig, og sendes parten (skadedyrbekjemperen og/eller –firmaet) med kopi til Tilsynsmyndighet i rekommandert brev.

Vedtaket skal begrunnes etter reglene i forvaltningsloven § 24 og § 25. Skriftlig varsel om påtenkt vedtak, og underretning om fattet vedtak, kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål. Haster saken, kan underretning gis muntlig eller på annen måte. I så fall kan en part kreve å få vedtaket skriftlig bekreftet, jf. forvaltningsloven § 27. Vedtak om tilbakekall av godkjenning som skadedyrbekjemper kan påklages til Helse- og omsorgsdepartementet, jf. forvaltningsloven kap. VI.

Ved tilbakekall vil personen bli fjernet fra listen over godkjente skadedyrbekjempere som ligger på nettsidene til Folkehelseinstituttet. Personen skal levere inn sitt godkjenningsbevis til Folkehelseinstituttet.

Blir godkjenningen tilbakekalt kan den berørte personen ikke gjennomføre arbeidsoppgaver som godkjent skadedyrbekjemper. Vedkommende kan brukes som medhjelper med de restriksjoner dette medfører i henhold til forskrift om skadedyrbekjempelse.

Personer med godkjenning til å bruke midler merket giftig/meget giftig, og som mister godkjenningen som følge av alvorlige brudd på regler ved bruk av disse midlene, mister godkjenningen som gir tillatelse til bruk av disse midlene samt godkjenningen som skadedyrbekjemper.

Hvordan få tilbake godkjenningen?

Folkehelseinstituttet kan gi personer som har mistet sin godkjenning som skadedyrbekjemper ny godkjenning etter en samlet vurdering hvis vedkommende godtgjør at han/hun er skikket. Utløpsdatoen på en eventuell ny godkjenning tilsvarer utløpsdatoen på den opprinnelige godkjenningen som ble tilbakekalt.

For å få tilbake godkjenningen må personen på ny gjennomføre og bestå eksamen på skadedyrkurs del 1 og 2. Personen må etter bestått kurs på ny søke om godkjenning som skadedyrbekjemper. Vedkommende trenger ikke vedlegge protokoller slik som ved første gangs godkjenning.

Har vedkommende også mistet spesialgodkjenningen som gir rett til bruk av midler merket giftig/meget giftig må også nytt spesialkurs tas og ny søknad om godkjenning sendes inn.